

نقش شهروندان در تحقق شهر هوشمند چیست؟

شهروندان به عنوان مهمترین رکن یک شهر نقش مهمی در تحقق شهر هوشمند دارند.

هوشمندسازی شهرها به عنوان اصلی مهم در دستیابی به توسعه پایدار شهری، مورد توجه ویژه مدیران و برنامه ریزان است. رسیدن به شهر هوشمند در جوامع شهری با تفاوت های فرهنگی و سطوح مختلف فناوری با چالش هایی همراه بوده است.

یکی از چالش های اساسی و مهم در مسیر تحقق شهر هوشمند (Smart City) داشتن شهروندانی هوشمند است. وجود شهروند هوشمند از جمله مهم ترین رکن های این شهر است. در این راستا با لزوم درک موضوع مهمی روبرو هستیم که شهروند هوشمند کیست و چه وظایفی در قبال شهر خود دارد؟ در این ارتباط با " فریناز مقتدری"، دکترای مطالعات شهری و متخصص هوشمندی شهرها و رفتارشناسی در محیط شهری" گفت وگویی را انجام داده ایم که شرح آن را در ادامه می خوانید:

ویژگی های یک شهروند هوشمند چیست؟

بخشی از شهر هوشمند به سبک زندگی شهروندان و بخشی دیگر به مشارکت شهروندان در بالا بردن کیفیت فضاهای شهر مربوط می شود. یکی از مؤلفه های اصلی تحقق هوشمندی شهرها، وجود شهروند هوشمند است. شهروند هوشمند بودن بدین معنی نیست که وی حتماً باید حداکثر استفاده را از اپلیکیشن ها داشته باشد و از خدمات مجازی استفاده کند و این تنها بخشی از یک شهروند هوشمند بودن را شامل می شود. با فناوری های جدیدی که وجود دارد شهروندان می توانند نقش پررنگ تری در ارتقای هوشمندی شهرهای ما داشته باشند. همه ما با زندگی در شهر در حال تولید اطلاعات هستیم، چنانچه بتوانیم آنها را هدف دار تولید کرده و به درستی استفاده کنیم، مفهوم هوشمندی محقق می شود. شهروند هوشمند شهروندی است که از منابعی که در شهر در اختیار دارد، از خدماتی که در شهر به او ارائه می شود، به شکل هوشمندانه استفاده کند.

نقش شهروند هوشمند در شهر چیست؟

بخشی از هوشمندی شهرها استفاده هوشمند از منابع انرژی است. زمانی من یک شهروند هوشمند تلقی می شوم که به درستی آموزش ببینم، فواید استفاده هوشمند از منابع انرژی را بدانم، نحوه بهره برداری هوشمند از انرژی های موجود را بدانم. سپس بیاموزم که چگونه می توان در مصرف برق صرفه جویی کرد. تحقق این صرفه جویی وابسته به الگوی زندگی من به عنوان یک شهروند است، اینکه چه زمانی از وسایل پر مصرف استفاده کنم یا چطور روشنایی خانه ام را تنظیم کنم. فناوری امکاناتی را در اختیار من قرار داده است تا بتوانم منابع انرژی را بهتر مدیریت کنم، همانند نورپردازی هوشمند که هم در شهر و هم در منازل قابل استفاده است یا اینکه من به عنوان یک شهروند، هوشمندانه از امکانات گرمایشی و سرمایشی که در اختیار من است، استفاده کنم، اینکه میزان گرما و دمای خانه یا محل کارم را چطور تنظیم کنم، همه مواردی است که موجب می شود، "من" به عنوان یک شهروند هوشمند شناخته شوم. در این صورت یک شهروند هوشمند می تواند از اپلیکیشن ها و سنسورهای استفاده کند که به عملکرد هوشمندانه او در محیط کار، زندگی و محیط شهری کمک کند.

نقش شهروند هوشمند در ارتقای کیفیت محیط شهری چیست؟

یک شهروند هوشمند باید در بالا بردن کیفیت محیط شهری خود مشارکت فعال داشته باشد اینکه یک شهروند تنها از خدمات ارائه شده استفاده کند، کافی نیست. به طور مثال نوع مدیریت پسماند است اینکه مدیریت شهری یا مدیریت پسماند بهترین طرح را در اختیار داشته باشند تا موقعی که شهروندان تفکیک پسماند از مبدأ را به درستی انجام ندهند و از امکانات ارائه شده به درستی استفاده نکنند نتیجه ای دربر نخواهد داشت. چنانچه تفکیک در مبدأ توسط شهروندان درست انجام شود آن زمان است که مدیریت پسماند شهری معنا و مفهوم پیدا می کند و می تواند مؤثر باشد. چنانچه یک شهروند بداند پیاده روی خانه اش بخشی از کیفیت زندگی او را می سازد، تمیز و زیبا بودن آن دیگر تنها وظیفه مدیریت شهری نیست. شهروند هوشمند باید مشکلات و مسائل شهر را بداند و بتواند آن را به مدیریت شهری منتقل کند. او باید بتواند برای پیدا کردن راهکارهای درست نیز با مدیریت شهری مشارکت کند بنابراین هم شهروندان باید توجه به رفع مشکلات شهر را وظیفه خود بدانند و هم مدیریت شهری امکانی را در اختیار آنان بگذارد تا بتوانند در اداره امور شهر مشارکت داشته باشند. هم باید شهروندانی هوشمند داشت هم بتوان از سرمایه هوش شهروندی استفاده کرد.

پیاده سازی این فرآیند در شهرهای ما چگونه ممکن می شود؟

بخشی بسیار مهم در تحقق شهر هوشمند "آموزش" است. این آموزش صرفاً با برگزاری کلاس های درس مدرسه و دانشگاه حاصل نمی شود. به طور مثال زمانی که مدیریت شهری از نورپردازی یا سیستم آبیاری هوشمند برای یک محیط شهری، یک خیابان یا یک فضای شهری مشخص استفاده می کند و اطلاعات آن از جمله میزان هزینه و صرفه جویی در نگهداری از این محیط شهری را به دلیل بکارگیری هوشمندانه نور و منابع آبی با عدد و رقم به شهروندان ارائه می دهد، شهروندان متوجه می شوند که با این نورپردازی هوشمند مقداری از هزینه های نگهداری این محیط شهری کم شده است.

بنابراین درک می کنند که هرچقدر آنان استفاده هوشمندانه تری از منابع داشته باشند، هزینه ها کمتر خواهد شد. داشتن شهر هوشمند یک چرخه است، من به عنوان یک شهروند باید مطالبات خود را داشته باشم و از طرفی مدیریت شهری باید در پاسخگویی به این مطالبات از شهروند کمک بگیرد و آنها را در ساماندهی امور شهر دخیل کند و آموزش بدهد با انجام طرح های بزرگ مقیاس و توسعه اپلیکیشن های زیاد اگر هم هوشمندی در شهرها محقق شود، با صرف هزینه و زمان بسیار خواهد بود.

ایمنا